

Op og ned – ved vi hvorfor?

Professor Bent Greve

RUC

NOKS, 1. juni, 2010

Kompliceret – mange forklaringer

Der er en række forklaringer – som også bidrager til, at det enkelt personer oplever ikke svarer til den samlede udvikling

Vanskeligt at gøre op – data er ikke gode

Kompliceret – mange forklaringer

Statistik ofte upræcis og dækkende over forskellige kategorier

Gamle mundhed: “ Der er løgn, forbandet løgn og så er der statistik”

- Og nu kommer der mange tal – så er i advaret

Typer af forklaringer

- Demografi – eksempelvis flere unge – og længere levetid
- Flere diagnoser
- Dyrere behandlingstilbud
- Dyrere administration – i det mindste beregningsmæssigt
- Flere utilpassede og større krav om tilbud
- Flere der anvender en kendt ydelse – eksempelvis høreapparater

Konkrete udvikling

Helst i detaljer kunne se:

- Udgifter – og være rensset for prisstigninger
- Antal deltagere
- Forskellige foranstaltninger og deres pris – og helst sammenlignelig kvalitet

Men data gør det vanskeligt at gennemskue

Udviklingen på børneområdet

2004-2008 vækst på 1.4 mia. Kroner i faste priser (2009)

Realvækst på områder i mia. Kr.:

Forebyggende indsats	0.5
Anbringelser	0.7
Heraf plejefamilier	0.6
Døgninstitutioner	0.1

Vækst i relation 0-22 årige

Gennemsnitlig vækst 2004-2008

Særlige dag- og klubtilbud 5.0

Forebyggende foranstaltninger 3.1

Anbringelser 1.2

Ialt 1.9

Udviklingen på voksenhandicapområdet

- Ialt realvækst på 2.6 mia. Kroner 2004-2008

Botilbud 1.5

Personlige ydelser 0.2

Beskæftigelse og aktivering 0.6

Misbrugs- og alkoholbeh. 0.2

Rådgivning 0.0

(forskell på 0.1 er afrunding)

Men i relation til antal 18-66 årige

Gennemsnitlig vækst i procent 2004-2008

- Botilbud 3.1
- Personlige ydelser/ledsag. 0.2
- Hjælpemidler 1.7
- Beskæftigelse/aktivitets 4.8
- Rådgivning -0.9
- Misbrug- og alkoholbe. 3.5

Flere anbringelser – men ikke på alle områder

- 2007-2009

Døgninstitution udsatte	-10.3
Døgninstitution handicappede	17.9
I sikre døgninstitution	30.8
I familiepleje	11.8
I netværksfamilier	63.9
Egne værelse	- 8.4
På kost og efterskoler	- 4.4
Socialpædagogiske opholdssteder	+2.9
Ialt	5.0

Nogle få tal udgifter i 2009-2010

	2009	2010
Anbringelser pr. 0-17	12.244	13.040
Voksne handicappede	3.409	3.538

Der har været en vækst i budgettal, men udviklingen synes at være stagneret

Et par citater

- “Arbejdsgruppen har konstateret, at datagrundlaget for dybtgående analyse af området er usikkert”
- “Udgiftsstigningerne skyldes vækst i antallet af brugere og i et stigende service/takstniveau”

Kilde: Analyse af udgiftsudviklingen på socialområdet. Region Midtjylland

Nogle problemer

- Tilbud ændrer status
- Indregning af overhead
- Tjenestemandspensioner
- Belægningsgrad har også betydning
- Refusion af særligt dyre sager – burde ikke principielt influere
- Kender ikke altid kvalitet – og vanskeligt sammenligne på tværs – brug for bedre metoder til at vælge mellem forskellige tilbud

Deltagere

Eksempelvis beskyttet beskæftigelse (§103)

2007 2008 2009

Sindslidende

1557 1208 1727

Udviklingshæmmede,

Herunder autister

5732 5382 6307

(men 2008 og 2009 kan ikke sammenlignes)

Deltagere - § 104

	2007	2008	2009
Sindslidende	7048	7065	7672
Udvik., herunder autister	7108	7529	9409
Fysisk handicappede	1617	1146	1582
Misbrugere	2192	1456	2385
Øvrige, her. Socialt udsat	819	1846	1407

Finansieringsformer - kort

- 1995-2001 delt finansiering kommuner/amter
- 2002-2006 Grundtakstfinansiering – kommuner til grænse – amter over
- 2007 frem – fuld kommunal finansiering – undtaget meget dyre enkeltsager med statslig refusion.

Samlet sæt af forklaringer

- Opgørelse, herunder kontering og administrationsudgifter
- Forebyggende indsats – som tilsyneladende kun giver beskedent resultat
- Flere med behov
- Ledsageordningen er blevet udbygget
- Flere anbringelser

Samlet vækst – men ikke nødvendigvis for den enkelte – og nogle forslag

- Samlet realvækst i udgifterne (demografi m.v.)
- Men deles af flere med behov, derfor godt opleves som besparelser set fra den enkelte – men også som udgifter for helheden
- Behov for bedre og mere klar og permanent statistik og viden om indsatsen – udgift pr. person i tilbud ville være ønskeligt – som en samlet opgørelse
- Mere ensartet indberetning nationalt
- Store enkeltsager kan forvride billedet

Samlet vækst – men ikke nødvendigvis for den enkelte - og nogle forslag

- Klarhed over udgifter til enkelt foranstaltninger, herunder om der er tilstrækkelig viden om prisen for enkelt foranstaltninger – mere ensartede opgørelser
- Større gennemsigtighed i systemerne
- Umiddelbart ikke klart om ændringer i finansieringsform har haft indvirkning – måske snarere den generelle kommunale økonomiske situation

Samlet vækst – men ikke nødvendigvis for den enkelte - og nogle forslag

- Klarere adskillelse bestiller/udfører og hvem der har endelig kompetence til at give ydelse
- Måske også klarere adskillelse af udredning af behov og beslutning om type af indsats
- Større krav til dokumentation af at valgt indsats virker og virker bedre end alternativer
- Fastholde krav til brugerinddragelse – og indflydelse på egen situation